

सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षामध्ये सामाजिक
वनीकरणांतर्गत मंजूर झालेल्या नवीन योजना
पुढे सुरु ठेवण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्र. साववि-२०१८/प्र.क्र.११३/फ-११,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक :- १३ जून, २०१९

वाचा :- शासन निर्णय महसूल व वन विभाग क्रमांक अंदाज-२०१५/ प्र.क्र. ३६/ फ-११.दि. १६ जून २०१५

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र हे देशातील प्रगतीशील आणि अग्रगण्य राज्य आहे. राज्यातील ३०७ लाख हेक्टर भौगोलिक क्षेत्रापैकी ६१.३५ लाख हेक्टर जमीन वृक्षाच्छादित आहे. हे प्रमाण सर्वसाधारणपणे २० टक्के इतके आहे. राष्ट्रीय वननिती, १९८८ मधील धोरणानुसार एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या ३३ टक्के क्षेत्रावर वृक्षाच्छादन /वनीकरण असणे अत्यंत आवश्यक आहे. त्यातूनच पर्यावरणाचा समतोल आणि संतुलन राखणे आणि संवर्धन करणे शक्य होते. त्यादृष्टीने महाराष्ट्रातील वृक्षसंपदा वाढावी आणि त्यातून हरित महाराष्ट्र ही संकल्पना प्रत्यक्षात साकारावी यासाठी उपलब्ध मोकळ्या जागांमध्ये मोठ्या प्रमाणात वृक्ष लागवड करून वनाचे प्रमाण वाढविणे अत्यावश्यक आहे. वृक्षाच्छादनामध्ये वाढ झाल्यानंतर त्यातून आपोआप जैवविविधता (Biodiversity) वाढविणे, टिकविणे आणि संवर्धन करणे शक्य होणार आहे. त्याचप्रमाणे उपलब्ध पाणथळ आणि वन / वनेत्तर क्षेत्रामध्ये जैवविविधता निर्माण करण्यासाठी पुष्कळ वाव आहे.

वरील बाबीचा व्यापकरित्या विचार करून खाली नमूद सदर योजनांना संदर्भाधीन शासन निर्णय दि. १६ जून २०१५ अन्वये मंजूरी देण्यात आलेली आहे.

- १ महत्वाच्या रस्त्यांच्या दुतर्फा असणाऱ्या टेकड्यांचे हरितीकरण
- २ महत्वाच्या रस्ते, कालवे व रेल्वे लाईन यांचे दुतर्फा वृक्ष लागवड करणे
- ३ वनेत्तर क्षेत्रातील पाणथळे, सरोवरे इ. ठिकाणच्या जैवविविधतेचे व्यवस्थापन
- ४ स्व. उत्तमराव पाटील वन उद्यानांची निर्मिती (वन व वनेत्तर जमिनीवरील जैवविविधता व निसर्ग संरक्षण योजना)
- ५ उच्च तंत्रज्ञानाद्वारे रोपनिर्मितीसाठी वृत्त/महसूल विभाग स्तरावर व तालुकास्तरावर रोपवाटिका निर्मिती

सदर मंजूर कालावधी संपुष्टात येत असल्याने आल्याने सदर योजना पुढे चालू ठेवण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

संदर्भाधीन शासन निर्णय दि. १६.०६.२०१५ अन्वये सामाजिक वनीकरणांतर्गत सुरु करण्यात आलेल्या खालील नमूद ५ योजना, त्यांच्या मूळ कालावधीइतक्या म्हणजे पुढील ४ ते ६ वर्षाकरिता, सदर योजनांचा मूळ मंजूर कालावधी संपुष्टात येत आहे तेव्हापासून पुढे चालू ठेवण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	योजनेचे नांव	मागणी क्रमांक	वन/सामाजिक वनीकरणांतर्गत सुरु असलेल्या योजनांचे लेखाशीर्ष	सांकेतांक क्रमांक	योजनेचा वाढीव कालावधी
१	महत्वाच्या रस्त्यांच्या दुतर्फा असणाऱ्या टेकड्यांचे हरितीकरण	सी-७	(००) (०६) सामुहिक पातळीवर ठोस वनीकरण कार्यक्रम (राज्यस्तरीय)	४४०६ ०४९२	सन २०२०-२०२१ ते २०२४-२५
२	महत्वाच्या रस्ते, कालवे व रेल्वे लाईन यांचे दुतर्फा वृक्ष लागवड करणे	सी-७			सन २०२१-२०२२ ते २०२६-२७

३	वनेत्तर क्षेत्रातील पाणथळे, सरोवरे इ. ठिकाणच्या जैवविविधतेचे व्यवस्थापन	सी-७	(००) (०६) इको-टूरिझम/ वनक्षेत्रामध्ये पर्यटन विकास (राज्यस्तरीय)	२४०६ २२९५	सन २०२०-२०२१ ते २०२४-२५
४	स्व. उत्तमराव पाटील वन उद्यानांची निर्मिती (वन व वनेत्तर जमिनीवरील जैवविविधता व निसर्ग संरक्षण योजना)	सी-७			सन २०१९-२०२० ते २०२२-२३
५	उच्च तंत्रज्ञानाद्वारे रोपनिर्मितीसाठी वृत्त/महसूल विभाग स्तरावर व तालुकास्तरावर रोपवाटिका निर्मिती	सी-७	(०३)(०४) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर शासकीय मध्यवर्ती रोपवाटिकांचे आधुनिकीकरण/ बळकटीकरण १०२, सामाजिक व क्षेत्रीय वनीकरण	२४०६ ८६१३	सन २०२०-२०२१ ते २०२४-२५

३. सदर योजनांसाठी प्रत्येक आर्थिक वर्षासाठी करण्यात येणा-या तरतूदीमधून खर्च करण्यात यावा. त्यासाठी दरवर्षी वार्षिक अर्थसंकल्पात तरतूद करण्यात यावी.

४. सन २०२०-२१ पासून सदर योजनांची अंमलबजावणी करताना संदर्भाधीन शासन निर्णय दिनांक १६ जून २०१५ मधील विवरणपत्रात नमूद केलेल्या तरतूदीनुसार करण्यात यावी.

५. सदरचा शासन निर्णय मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी दिलेल्या मान्यतेनुसार तसेच नियोजन विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ६६/१४७५, दि.२१.०२.२०१९ तसेच वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. ५२४/व्यय-१०, दि. ०७.०५.२०१९ अन्वये प्रस्तावास प्राप्त झालेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०६१३१८१७१२९२१९ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(वीरेंद्र तिवारी)

अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, (मंत्रालय)

प्रति,

- १) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
- २) मा. राज्यपाल महोदयांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
- ३) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) अपर मुख्य सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) प्रधान सचिव, (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

- ८) प्रधान सचिव, (जलसंपदा), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ९) प्रधान सचिव, (ग्रामविकास व पंचायतराज), ग्रामविकास व पंचायतराज विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १०) प्रधान सचिव, (नगर विकास-१), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) प्रधान सचिव, (नगर विकास-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १२) सचिव, (वने), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १३) सचिव, (लाभक्षेत्र विकास), जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १४) सचिव, (बांधकाम), सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १५) सचिव, (रस्ते), सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १६) सचिव, (रोहयो व जलसंधारण), ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १७) सचिव, पर्यटन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १८) सचिव (ले. व को.), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १९) विभागीय आयुक्त (सर्व)
- २०) महालेखापाल (लेखापरिक्षा)/ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर.
- २१) प्रधान मुख्य वन संरक्षक, (वन बल प्रमुख) महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- २२) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- २३) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, (वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- २४) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, (उत्पादन व व्यवस्थापन), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- २५) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, (संशोधन, शिक्षण व प्रशिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- २६) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक व महासंचालक, सामाजिक वनीकरण, पुणे.
- २७) अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, (सर्व), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर/पुणे.
- २८) मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) (सर्व)
- २९) मुख्य वनसंरक्षक, कोकण/नाशिक/औरंगाबाद/ नागपूर/पुणे/अमरावती.
- ३०) जिल्हाधिकारी (सर्व)
- ३१) मा. मंत्री (वित्त, नियोजन व वने), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३२) उपवनसंरक्षक (प्रा.)/उपसंचालक (सामाजिक वनीकरण) (सर्व)/उपविभागीय वन अधिकारी (सर्व)
- ३३) सह सचिव /उप सचिव/अवर सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ३४) प्रसिध्दी अधिकारी, वने/सामाजिक वनीकरण विभाग, पुणे व नागपूर.
- ३५) फ-११ कार्यासन निवड नस्ती.